

ДОМАГАЄТЬСЯ ВІТВЕРТОЇ ПОЛІТИЧНОЇ ПРОГРАМИ ВІД КАНДИДАТІВ НА ПРЕЗИДЕНТА

НІО НОРК. — Губернатор Джан В. Брикер з Огайо, який приїхав на річну конвенцію стейтських губернаторів, відбув газетярську конференцію і в ній вийшов з домаганням, щоб усі кандидати на уряд президента Злучених Держав при осінніх виборах проголосили свої політичні програми і дали нагоду народови ці програми передискутувати. Він згадав президента Рузвельта, як кандидата по імені, а інших згадав лише через відповідні натяки. Від себе Брикер заявив, що він прихильно ставиться до пропозиції довести до міжнародної угоди після війни під умовою, що Злучені Держави будуть грати провідну роль, однак він протриває за включенням військових союзів. Угоду, на думку Брикера повинні заключити Злучені Держави, Велика Британія, Росія й Китай.

РЕПУБЛІКАНЦІ ВИКЛЮЧАЮТЬ ТРИКРАТНУ КАДЕНЦІЮ ДЛЯ СВОГО КАНДИДАТА.

ВАШІНГТОН. — 114 провідних републіканських діячів підписали беззастережну заяву, що вони протривають трикратній каденції републіканського кандидата на президента безогляду на це, хто буде кандидувати. Реєстрацію заяв переводить тиждень „Петфайндер“. У підписах під заявою знаходяться імена губернаторів, сенаторів, конгресменів. Редакція тиждень, обговорюючи питання третьої кандидатури кандидата, вистовлює гогляд, що найближча конвенція Републіканської Партії поставить заборону третьої кандидатури між точками програми партії при наступних виборах.

ВІДКИНЕНО 15 ДИВІЗІЙ ПОВОРОВИХ.

ВАШІНГТОН. — Через недостачу відповідної освіти Краєва Поворова Служба недопустила 240,000 молодих людей до воєнної служби. Це тільки, кілька потрібно для створення 15 дивізій. Ці цифри обіймають час від початку війни аж до 6. травня. Для порівняння подає Селектив Сервіс Бюлетин цифри воєнних жертв в тому самому часі, а це 206,227 вояків. Виходить, що більше людей тратьте американська армія ізза недостачі відповідної інтелігенції в рекрутів, ніж виносять втрати в боях.

КЛОПІТ З 16,000 СМІТАМИ.

ВАШІНГТОН. — У службі при воєнній маринарці є 16,000 моряків з назвиськом Смит, а між ними 300 таких, що мають точно таке саме імя перше, і середне, як про це пише бюлетень Бюро Воєнних Інформацій. Тому, що середні імена пишуться на американський лад лише з першої і то з великої букви, бюро піддає думку родинам, щоб вони виписували повні середні імена, а може це хоч вчати поможє при доручуванні листів до Смитів. Досі пересічно 15 відсотків таких листів, висланих заморє не мож було доручити, бо не знати, котрому то Смитови такий лист належався.

ОБКИДАВ АРХІЄПІСКОПА ЯЙЦЯМИ.

НІО НОРК. — Вчасі Богослужби з нагоди Зелених Свят в катедрі св. Петрика, кравець Френк Ганль з Асторії, родом чех, римо-католицької релігії, кинув два яйця на нойборського архієпископа Френсиса Спелмана. Одно яйце вцілило віцеканцлера дієцезії Каленберга, друге розбилося коло архієпископського трону. На поліції сказав Ганль, що йому не подобалося щось з промови архієпископа. Тому, що Ганль перебув 2 роки в шпиталі для умово недужих, поліційний судья казав віддати Ганля під медичну обсервацію.

ИНТЕЛЛЕКТУАЛИ ЗА НЕДОПУЩЕННЯ ДО ВІЙНИ.

НІО НОРК. — Професор Альберт Айнштайн видав залик до інтелектуалів Злучених Держав і інших країв, щоб вони зорганізували понад-національну політичну силу, як безпеку проти будучих воєн. Залик звернений впершу чергу до краєвої Воєнної Конференції, яка збирається на паради цього тижня в готелю Комодор. В конференції візьмуть участь представники 75 різних організацій мужів науки, професіоналістів-інтелектуалів і білоковнірцевих працівників.

На конференції Етичної Культури взивав д-р Антон Джуліус Карлсон, предсідник Американського Товариства для Підтримки Науки, щоб науковці добивалися тля себе провідних місць і поширювали між людством зрозуміння природи людини і природи вселенної для добра країв і всесвіту.

Сенатор Мід надіється посередництва Америки в спорі між Польщею й Росією

БОФАЛО. — На Подольсько-американському Конгресі, що зібрався в Бофало в неділю 28. і потриває до вівторка 30. травня промовляв федеральний сенатор із шойорського. стейту Джей М. Мід. Він впершу чергу вивав всіх Аліантів до як найтіснішої співпраці для досягнення як найкоротшої перемоги над силами Гітлера. Згадуючи про польсько-советське непорозуміння, сенатор сказав, що „треба шире надіятися, що наші Аліанти, Польща й Советська Росія поладять біжучі питання на приязній конференції.“ Він згадав теж, що „в цих границях Америка при своїй перемозі дотримає всіх заповість“ і що „Америка й Велика Британія радо прийде із своїми приязними послугами для досягнення так бажаної цілі“.

У конгресі бере участь коло 2,500 делегатів з 16 стейтів, які репрезентують 5,000,000 громадян польського роду. Головну промову на іступні виступив предсідник езекутивного комітету Кароль Розмарек, який назвав пляюваній перехід східних провінцій передвоєнної Польщі під Росію новим розбором Польщі і домагався збереження Польщі в її передвоєнних границях.

ФОРД ЗА СВІТОВУ ФЕДЕРАЦІЮ

ДІТРОЙТ. — Генрі Форд, що ненавидить війну ціле своє життя і тепер кінчить 81. рік життя, висловився в газетярській інтервю за потребу створення міжнародної федерації держав, щоб виключити нову війну. На його думку винаходи для вбивання людей зробили такі ведитенські поступи, що нова війна мусить вимордувати вже ціле людство. Для досягнення справжньої федерації треба вислімінувати захлайність, а особливо незгоду в релігійних справах, бо брак єдності в релігії спричинює захлайність. Треба теж „зрівнати“ краєві границі, як світові перенони.

Форд ще надіється скорого кінця війни й домагається переміни воєнних фабрик на повочасну мирову продукцію.

Нові польські клопоти для Британії

ЛОНДОН. — Новий клопіт виринає для британського уряду з боку поляків: Польська Рада Народова в Москві збирається вислати своїх представників на відвідини Британії й Злучених Держав. Велика Британія, щоправда, тепер не допускає свобідної подорожі аліантських представників, за винятком представників великих держав, але тут польські делегати кажуть, що советський уряд підтримує їх подорож. Як Британія дозволить на приїзд делегатів Ради, котру польський уряд у Лондоні називає самозванцями, польський уряд буде ображений. Як не уявляти, була б державний советський уряд.

Тимчасом тут ідуть різні толки про те, що порішено на конференції представників Польської Ради Народової в Москві з советським комісарем заграничних справ Молотовом. Догодуються, що Рада хоче встановити взаємини з іншими урядами, що вона хоче представити світові, що польський уряд у Лондоні не має ніяких звязків з польським підпіллям, що справжнє підпілля вже згодилось на московське становище в справі східної границі Польщі. Московський запис „Правда“ гостро атакує польський уряд у Лондоні як „панів“, що називають себе урядом, а нічого інічно не знають про це, що діється в Польщі з польським народом. Якщо вони мають якийсь звязки в краю, то тільки з тими поляками, що стоять на становищі політики співпраці з німцями.

ПОДІЛЕНА ОПІНІЯ СЕРЕД КАТОЛИЦЬКИХ ЕПІСКОПІВ У СПРАВІ БОМБАРДУВАННЯ

ЛОНДОН. — Французькі католицькі кардинали видали онові залик до Аліантів пошадити Францію від бомбардування. У відповідь на цей залик католицькі архієпископи Англії й Валлі видали через британське радіо заяву, в котрій обороняють аліантські бомбардування Франції.

Кажуть, англійські архієпископи, що французи певно не хочуть відкладати аліантської перемоги, від якої залежить визволення французів з німецької неволі.

ФРАЦУЗЬКИЙ КОМІТЕТ ВИЗВОЛЕННЯ ПРО СУДЖЕННЯ ФРАНЦУЗІВ-ЗРАДНИКІВ

АЛЖІР. — Французький Комітет Національного Визволення постановив, що по звільненню Франції з ворожою окупації французи, що співпрацювали з ворогом, мають бути суджені як зрадники, але не військовими судами, а звичайними судами, з лавою присяжних. Рішення поважно зменшує вигляди громадянської війни в Франції.

НОРВЕЗЬКИЙ УРЯД ЗА СПІВПРАЦЮ З РОСІЄЮ

ЛОНДОН. — Норвезький уряд на вигнання, заявив устами свого міністра сулінінства, що Норвегія по війні буде держатися політики співпраці й приязни до советським урядом. Мовляв, Норвегія не погоджується зо становищем Швеції, котра тепер проголошує створення буферного союзу північних держав проти Росії, зложеного з трьох скандинавських держав і Фінляндії.

НОВА ОФЕНЗИВА П'ЯТОЇ АРМІЇ ПІД РИМОМ

НЕАПОЛЬ. — Станувчи перед можливістю втрати першої з його боку важної столиці в Європі та перед знищенням більшости своїх 12 дивізій в Італії, ворог кинув у бій всі свої можливі сили. Не дивлячися на те п'ята армія під Римом посувається вперед. Бритійські війська посунулися з Анція до Каррочета, а американські зайшли аж до Артени, що лежить на Казілінській дорозі, вбившись цим глибоким клином у ворожі позиції. Французькі відділи зайшли аж до Вілла Сан Стефано, підчас коли американські відділи в тій частині заняли Кастро деі Вольші. Далі на сході канадійські війська заняли Чепрано, а ново-зеландські дійшли до Бельмонте.

В історичним наступі американських військ здвож італійського побережжя від Мінтурно до Сеце брали участь свіжо зятягнені до служби вояки, просто з кожного стейту. Вони склали дивізії 85. і 88. На європейських побовищах були це перші війська, забрані до служби через виборову систему.

ВЕЛИКИЙ РЕЙД НА НАЦІСТИЧНІ БАЗИ.

ЛОНДОН. — Понад тисяча „літаючих фортець“ і „либерейторів“ бомбардувала важні фабрики синтетичної нафти, конечно потрібної для німецької воєнної машини. Товаришило їм понад 1,200 американських боєвих літаків. Головною ціллю рейду були фабрики коло Лейпцигу.

Опісля нічно американські й британські літаки били по нацистичних інсталяціях у Бельгії й північній Франції.

У боях, які з нагоди цього рейду прийшлося звести американським летунам, зострілено з повітря 93 німецькі літаки. 27 бомбовиків не вернулося.

ДІЯЛЬНІСТЬ ПАРТИЗАНІВ НА БОЛІНІ.

ЛОНДОН. — Советські донесення далі подають вісті тільки про менші бої на східному фронті. Згадується в них знову бої коло Тирасполя, Станислава й Вітебська.

Суботніший комунікат згадує спеціально про акцію волинських партизанів, котрі за перші два тижні місяця травня виколіли 8 німецьких військових поїздів, а крім цього розбили огнем з протиповозних гармат дві німецькі льокомотиви. Вони підмінували дороги й розбили більшу скількість ворожих повізів, висадили важний для німців залізничий міст та перервали рух військових поїздів на 12 днів. Німецький комунікат говорить про льокальні бої над долиною Дніпром і в підніжжя Карпат.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІЙСЬКА НА ОСТРОВІ БІАКУ.

АЛІАНТСЬКА ГОЛОВНА КВАРТИРА НА НОВІЙ ГВІНЕЇ. — Генерал Доглас МекАртур перекинув у суботу американську піхоту й повзи на острів Біак, що лежить далі на захід від останніх американських позицій та всего 900 миль від Філіппинів. Цей наступ представляє скок коло 200 миль з островів Вадке. Захоплення Біаку має велике мілітарне значіння, бо воно гарантує американцям контролю над більшою частиною голандських Східних Індій та представляє загрозу самим Філіппинам.

ПОВАЖНІ ПОСТУПИ КИТАЙСЬКИХ ВІЙСЬК

КЕНДІ (Сейлон). — Китайські джунглеві війська під командою американського генерала Стильвела заявлять твердию Варонг у долині Могенгу. Вони обходять з усіх боків японські війська в Камайнгу, щоб розбити зовсім цей найбільший японський відділ у північній Бурмі.

НОВА ЯПОНСЬКА ОФЕНЗИВА В КИТАЮ.

ЧУНКІНГ. — Японці кинули більшу єнду військ у китайські провінції Гонан і Гупег, відан з ціллю захопити залізницю з Ганкова до Кантону й в цей спосіб скріпити свої оборонні лінії проти можливого висадження аліантських військ на китайське побережжя.

ПЕТЕН ПІДДЕРЖУЄ НАЦІСТІВ.

БЕРН. — Маршал Петен, „начальник французької держави“ виступив явно проти аліантських бомбардувань нацистичних інсталяцій по французьких містах. У своїй промові до юрби в Нансі, що вийшла йому на зустріч, він говорив, вказуючи на німецькі літаки над головами: „Цих літаків не біється. Вони не мають ворожих намірів. Однак цього не можна сказати про тамті інші літаки“.

Потім Петен закликав слухачів слухати приказів й не вмішуватися в справи інших народів; всі приязні прийняли ці слова за осуд опору німцям.

Багато догадуються, що ціла афера була наперед упланована французьким міністерством пропаганди, котра тепер ширить агітацію, що мовляв аліантські летничі рейди масакрують французький нарід. Тимчасом Гестапо скріпляє свою акцію. Останніми часами почало арештувати французьких генералів і цивільних урядників.

КОМАНДАНТИ ІНВАЗІЇ. — Наближається день інвазії Європи аліантськими військами. За всімами догадами, цей день уже недалеко. Кермувати цим операціям будуть (з лівої руки до правої): генерал Карл А. Спаан, що командує американськими повітряними силами в Англії; генерал Двайт Д. Айзенговер, начальний командант всіх аліантських експедиційних військ; та повітряний маршал сер Артур Теддер, заступник начального команданта.

ШУКАЄТЕ ПРАЦЬ? — Наперед погляньте на оголошеня нових робіт у „Свободі“.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 595 — 7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошується хоч мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

Table with subscription rates: PEREDPLATA, SUBSCRIPTION RATES, One year \$7.00, Six months \$3.75, Three months \$2.00.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Address: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ЧОРЧИЛ ПРО БРИТІЙСКУ ПОЛІТИКУ

Кожна просто промова британського прем'єра Чорчила є цікавою подією, а остання під багатьма зглядами найцікавіша з усіх. Кожна з попередніх говорила до біжучих питань, головним питанням війни.

Керівні напрямні британської політики можемо вичитати з промови Чорчила, коли зберемо в одну цілість образ політики супроти Італії, Франції, Греції, Югославії, Польщі, Росії, Еспанії.

Коли однак приглянутися ближче напрямним британської політики в усіх цих справах, то всеж таки спільний знаменник у них знайти можна.

Як сказано, прем'єр Чорчил не порушував питання британської політики після війни. Однак, хто може ждати, щоби Британія, котра дивиться на справи так наскрізь практично вчас війни, могла дивитися на них інакше після війни?

ІВАН ФРАНКО

Пам'яті Івана Франка

З духових велиттів українського народу Іван Франко лишив чи не найбільшу спадщину. Хіба його сучасник, Михайло Грушевський, що надовго пережив Франка, залишив можливо теж стільки, або й більше; зате немає ніякого сумніву щодо того, чия праця діяльності ширше і чия печать духа більше заважувала і далі заважуватиме на різьбленню ума і характеру українських людей.

І це є те, що він дійсно робив. І то у такому розумінню: „Нехай пропаде моє ім'я, але нехай росте і розвивається український народ!“

І це є те, за що український народ шануватиме Івана Франка як довго житиме, і за що завжди буде з вдячністю згадувати його ім'я. Франко дав нам собою образ людини, перед якою схилив голову кожна культурна і поступова людина в світі.

Проф. Микола Чубатий.

Іван Франко та Большевики

Українські автори та большевицька дійсність.

Большевики далеко кращі тактики у поборюванні національних рухів від царського уряду. Царат забирався до таких делікатних річей по медвежому. Прямо забороняв українську школу, забороняв видавати пошану Шевченкові і давив українську літературу як таку.

Большевики не забороняють шанувати Шевченка; кажуть навіть, що й самі його шанують. Але вбрали Шевченка в червону московську рубашку та кажуть, що це є правдивий Шевченко.

Большевики навіть стали підлабузуватися до Ольги Кобилянської, буковинської авторки, здебільша з міщанською тематикою, та тягали старушку парадувати з ними у свідомості, що вона в советській дійсності не висліла ні супротивлятися.

Під большевиками живуть та пишуть навіть великі українські поети, як Павло Тичина чи Максим Рильський, але й вони мусять платити часто як дань частину своєї характеру, щоб жити тай писати. Нерідко аж просять, щоб висіяти поміж їх перлин — зерна-полову, яку мусить поет вмішати поміж зерно. Недавно

дав нам собою образ людини, перед якою схилив голову кожна культурна і поступова людина в світі. Для українського народу він став не тільки взором всеюдожогого поступу, але й Мойсеєм, що вів цей народ по шляху національного визволення і власної державности.

комуністична преса принесла нову поему Максима Рильського: „Слово Про Рідну Матір“. Поема насправду гарна та патріотична, але аж плакати хоче, читаючи, що там робить ця одна строфа вилетена незлогобно в цілу поему про Україну:

„І труд і піт благословен, Життя рясного виногради, І при дорозі зелен клен, І світло мудрої лампади, І майво збратах знамен Навкруг Кремлівської огади.

Кремлівська ограда, прикметник писаний в українській мові все малою буквою, написаний тут великою, для пошани тої твердині насилля.

Іван Франко — боевий український самостійник.

Так з живими, а мертвих перекручують на своє, особливо, коли ці Покійники великі люди. Таке саме, що й з Шевченком, зробили большевики з Іваном Франком... Використовуючи, що Іван Франко доволі довгий час своєї молодості тримав зі соціалізмом, зробили з нього навіть большевика іх типу.

Франко, як кожна велика людина, абстрагуючи від його соціалістичних уподобань, був власністю цілої нації, не одної партії. Так він писав, і так він промовляв в імені цілої нації, яку хотів видіти вільною, незалежною.

„Та прийде час, і ти огнистим видом Заснеш у народів вольних колі, Труснеш Кавказ, вперещешся Бескидом, Покотиш чорним морем гомін воді, І глянеш як хазяїн домовитий По своїй хаті і по своїх полі.

Чи може бути висказане більше ясно українське самостійництво людськими словами, як оце виводають його слова Франка. Його віра, це віра, що Україна має бути вільна і слава в колі вільних народів світа. Це буде тоді, коли український народ стане правдивим хазяїном домовитим на своїй полі і в своїй хаті.

Хібаж Соловки та Сибір і розстріли це гомін волі? Хібаж Україна і український народ під наказним губернатором Хрущевом-москвиндом єдиним хазяїном домовитим? Цеж панує інтруз-наїзник на українській землі. А хто глуздів не потратив, цьому хіба усні думки Франка.

„Не пора, не пора, не пора Москалеви, Ляхови служить Довершилась України кривда стара Нам пора для України жить!

Хіба й це ще сумнівне? А проте большевики голосять, що Франко іх, себто, що Франко є за неволю України під владою Росії.

Малий син Великого Батька.

Прийшли большевики на Західну Україну так і використали мало способів, характером слабу людину, сина Франка з прізвиськом великого батька, щоб при помочи того імені загартувати ще й Західну Україну під своє володіння.

Непочервонений Франко. Ім'я Франка стало для них заслоною, за якою мало відбутися поневолення ближчої батьківщини Франка, яку він так любив невимовно цілим жаром своєї душі.

Та одно певне; так само як Шевченком, так само й Франко не є власністю московських большевиків. Франко, так само як і Шевченко шліми фібрами своєї душі ненавидів усіх наїзників рідної України та своїм землякам вказував шлях каменяра лупати цю складу неволі, аж згине вона та зникне з української поневоленої землі.

Певно, що ні Шевченком, ні Франком, на червоно перебраними, не обдурять червоної національно свідому вже та характерну українську масу, але на деяких темняків тут в Америці це небезпечно вудка. Недавньо в ньюйорській органі українських сменовеховців якийсь „збаражчанин“ з нагоди уступлення нацистського окупанта, привтав червоних як нових окупантів не менше ні більше тільки так: „Хай ведуть їх (червоних) вперед Шевченків заповіт про Україну „без холопа й без пана“ і огненне слово Франка про Україну у „народів вольних колі“.

Перепишемо так, як там написано, навіть з тим „вольним колом“. Коли автор того листа не розумів того, що написав, то що думати про редактора тої газети, що поміщує таку профанацію слів Франка і Шевченка?

БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ ЗНАЧИТЬ, НАЛЕЖАТИ ДО ТАКОЇ ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ, ЩО ПОБУДОВАНА НА ПЕВНИХ, ТРІВКИХ І СОЛІДНИХ ОСНОВАХ.

АНАСТАЗІЯ Г. БІЛОВУС КАТРУСЯ Оповідання з давньої минувшини. (До друку зредгував Ол. Луговий). 25)

Прийшла черга і на Маріно. Несподівано, над раном москалі запалили село з усіх боків. Мало кому пощастило врятуватися у верболюзі над Ігулом.

Катрусі у часі московського нападу в селі не було. Вона з сином, вже дорослим юнаком, поїхала в монастир на прощу і дати пожертву на вічний спомина душ своїх рідних. Там затрималася до два тижні. Вернулася до дому на згаріща. Й ні у кого було спитати, що сталося з її старою свекровою та з Аїдою.

вадили до козацького полковника. Той видав їм грамоту на вільний переїзд до села Завишпа.

В селі мало хто з знаних Катрусі людей зівстав в живих. Село хоч відбудувалося, але зубожіло. Не могла Катрусі пізнати й свого колишнього обійстя. І не дивно, вона залишила село дитиною, а вернулася немолодою вже жінкою з дорослим сином.

Катруся за залишки грошей ще з Туреччини купила собі у Потоцького кількадесят моргів землі і на ній побудувалася. Заздрісні кріпаки дошкуляли їй при кожній зустрічі, — прозивали то туркинею, то татаркою. Аж взяв її в оборону старий священник. Він однак не мав належного на селян впливу, бо... В Польщі дійшло вже до того, що панщину відбували і священники, коли не годилися переходити на римокатолицизм, чи уїно.

Ще дванадцять літ жила Катруся у родинному селі. Син її скоро одружився з дочкою бідного селянина, на диво ще вільного... Андрій розгосподарився, пішли діти... Ніхто з селян не хотів звати його козацьким назвиськом його батька Османенком, але падали прізвиське „Татарчин“ і під цим прізвиськом записали його у сільській громаді. Ще пів біді було, поки в краю були козацько-московські полки в команді гетьмана Маєши. Проминув якийсь час, війсьсько з Галичини забралось під натиском шведських військ, пройшли в Україну і шведи, за своїм геніальним королем Карлом XII. А тоді шлахтич польський постаралися відбити на селян страсти воєнного часу. Утиски стали такими тяжкими, що пани вимагали вже шість днів панщини, не даючи селянам вза-

мін нічого. Обробляти свій наділ селянам приходилося хіба вночі.

З кожним роком у панщинне ярмо попадали і ті нечисленні селяни, що завдяки походженню чи то з української шляхти, чи то за заслуги у війнах батьків та дідів, досі провадили хоч бідне, за те гідне вільне життя. До Андрія Османенка, чи Татарчина, арендарів не мали смілости. Він і його жінка помиралі ще вільними у 1720 роках. Та їхні діти записано вже кріпаками графа Потоцького. Не помогли ні скарги, ні грамота набуття землі їх бабунею, Катериною, від діда отгож Потоцького — Катериною Османенко і графом Йосифом Потоцьким підписана. Заборонено навіть вживати назвища Османенко. Так у Завишній і зявилося прізвиське „Татарчин“. Опісля, при знесенні панщини австрійським урядом, докопалися у старих церковних записках, що батько Катрусі звався Ярмиленком, тож її сина нащадки, вже як вільні хлібороби, й прийняли це назвисько свого пращура. А про Татарчиних ходять лише перекази — про Андрія — уродженого в далекій Туреччині, і про дивну та дуже сумну долю його матери Катрусі.

(Кінець).

ПРАЦЮВАТИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЦЕ, В ПЕРШІЙ МІРІ, ПРИЄДНУВАТИ ДО НЬОГО ЯКНАЙБІЛЬШЕ НОВИХ ЧЛЕНІВ.

ЖЕРТВИ НА ПРАЦЮ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

слати на адресу: UKRAINIAN CONGRESS COMMITTEE OF AMERICA P. O. Box 721, Church St., Annex, New York 8, N. Y.

ДРІБНІ ОГЛОШЕННЯ—WANT ADS

Classified Department—Bergen 4-0237—Bryant 9-0582

War Manpower Commission Employment Regulations

Essential Workers need State-ment of Availability. If transferring to less essential, need U. S. Employment Service consent in addition. Critical workers also need both.

Суши робітники обов'язані мати посвідку, що вони є до розпорядності. При перенесенню до менше сушних робіт зусилля мати крім цього згоду „Юнайтєд Стєйтє Емплоемент Сервіс“. „Критичні“ робітники потребують теж обох посвідок.

ПОТРІБНО МУЖЧИН ПОТРІБНО ЖЕНЩИН

ПОТРІБНО ВОЄННИХ РОБІТНИКІВ

Мужчин і жінок

ДО ВИРОБУ СТАЛЕВИХ ПЛИТ

СТАЛЕ, АБО ЧАСОВЕ ЗАНЯТТЯ. ВИРАВНІХ І НЕ ВИРАВНІХ

ДОБРА ПЛАТНЯ

СТАЛА РОБОТА. БАГАТО ОВЕРТАЙМ

Знамениті робітничі умовини. Потрібно посідка звільнення.

Зголосуйтеся або до:

L. O. KOVEN & BRO., Inc.
Paterson Plank Rd. & Franklin St.
JERSEY CITY, N. J.

або до:
DOVER BOILER & PLATE FABRICATORS
DOVER, NEW JERSEY

ПОТРІБНО МУЖЧИН

Досвід не потрібний.

ЯК
ПОРТЕРІВ
І
РОБІТНИКІВ

ДОБРА ПЛАТНЯ

ПОСТІГНА РОБОТА

Робітники з важкої воєнної роботи мусять мати доказ звільнення.

FEDERAL

TELEPHONE & RADIO CORP
891 BROAD ST., NEWARK, N. J.

ДОМОВИХ, готельних, шитальних, фабричних і клеркових робітників.
Ericson Agency, 287 Flatbush Ave., Brooklyn, N. Y.

ДЖЕНТОРІВ—ПОРТЕРІВ
Добрі робітничі умовини
ДОБРА ПЛАТНЯ
Платять або телефонуйте
BANK OF MANHATTAN
164-10 Jamaica Ave., Jamaica, N. Y.
Jamaica 6-3200

АВТОМОБІЛЕВИХ МЕХАНІКІВ
АВТОМОБІЛЕВИХ МАЛЯРІВ
Стала праця; 5 днів тиждень; робота не тільки на час; нічний; висока платня тепер і після війни. Сушня робота в Authorized Oldsmobile Cadillac Dealer, 766 Southern Blvd., Bronx, N. Y. DAyton 9-7988

ХЛОПЦЯ або мужчини як пісалю, загального помічника. Стала посідка. Голосітьє **Boys Clubs of America**, 381 — 4th Ave., N. Y. C. (27th St.)

ДІШВОШЕРІВ: добра платня добрі години; машина мити нацисти. Уніформині і харч даємо.
Гол. Mr. James, Erie Gateway Restaurant, Erie Railroad Terminal, Foot of Payonia Ave., Jersey City

СУПРИНТЕНДЕНТА, малий будинок, може робити денде, апаратмент, газ і електрика даром і платня. Room 602, 153 W. 72nd St., N. Y. City. Trafalgar 4-5628.

ПОРТЕРІВ
Стала праця
ДОБРА ПЛАТНЯ І ХАРЧ
Голосітьє у гавзкіпра
JEWISH MEMORIAL HOSPITAL
W'way and 196th St., N. Y.

СУПРИНТЕНДЕНТА
30-фамілійний дім, парове опрітє робити, малі паравки Секція: Вашингтон кузниця 6 кімнат апаратмент газ і електрика даром а також платня
MAX MANDEL
141 West 36 St., N. Y. Wisconsin 7-6728

КЛІНЕРІВ
до мешкального готелю добрі робітничі умовини Бачте Гавзкіпра.
Голосітьє **Hotel La Salle**
30 E. 60 St., N. Y. C.

Фабричних робітників—без вправи Стало—5 днів, 40 год. тиждень На початок \$35, постійний аванс Сушня не воєнна робота
Basic Foods, 599 11th Ave. (45 St.) New York

Мужчин до посідок, пакування в департаментах фабрики фарб 40 год. тиждень і овертайм Треба мати посідку звільнення Голосітьє **Mr. Roberts Baker Paint and Varnish Co.** 218-232 Suydam Ave., Jersey City

ДІШВОШЕРІВ
\$40 — 6 ДЕНЬ У ТИЖНІ
Години 7 до 5
TOOMEY'S DINER
Rogers Avenue and Empire Blvd
BROOKLYN, N. Y.

МУЖЧИН
Сушня воєнна індустрія Добрі робітничі умовини Т. що тепер працюють у воєнній роботі хай не голосітьє **JOS. T. RYERSON & SON, Inc.** 203 West Side Ave., Jersey City West Side Montgomery Bus passes the door.

ПОТРІБНО ЖЕНЩИН

ЖІНКИ
ЧАСТИНА ЧАСУ

РОБІТНИЦІ В ПЕНТРІ
РОБІТНИЦІ В КУХНІ

11 рано до 3 попол.
5 попол до 9 ввечер
5 днів

SCHRAFFT'S

56 WEST 23rd ST., N. Y. C.

КУХАРКОК

Жінок заінтересованих в кухарстві 3 домашнім або рестораниним досвідом

Добра платня—скора підписка Гарний вивід в добрий робіт

Треба знати читати і писати по англійськи

SCHRAFFT'S

56 WEST 23rd ST., N. Y. C.

ДІВЧАТА І ЖІНКИ
НЕ ТРЕБА ДОСВІДУ

Цялий час або частину

ПЕКАРІ

РОБІТНИЦІ В ПЕНТРІ
В РОБОТІ ПРИ САЛЯТАХ
ПРИ СЕНДВИЧАХ
ПРИ ПАРОВИМ СТОЛІ
ПІОМІВАЧКИ

КУХАРКИ

ДЛЯ ПРИЛАДЖЕННЯ ДЕСЕРУ
ДЛЯ РОБОТИ В ПРАЛІНІ

Мусять говорити по англійськи

Дістануть харч і уніформини

Бонус — Платні вакації

Постійна робота

Нагода для авансу

Робітничі в критичних заняттях мають приносити звільнення

SCHRAFFT'S

56 WEST 23rd ST., N. Y. C.

Або голосітьє 5-8 ввечером
1381 Broadway (Nr 38th St.), N. Y.

РУЧНИХ ШВАЧОК МАТЕРІЯ

ТАКОЖ ДОМАШНЯ РОБОТА

NEW DEAL LEATHER GOODS

45 W. 29th St., N. Y. C.

ДІВЧАТ (MAIDS)

Стала праця

ДОБРА ПЛАТНЯ І ХАРЧ

Голосітьє у гавзкіпра

JEWISH MEMORIAL HOSPITAL

W'way and 196th St., N. Y.

КУПІЛЕВОІ ПОСЛУГАЧКИ

до мешкального готелю

добрі робітничі умовини

Бачте Гавзкіпра

Голосітьє **Hotel La Salle**

30 E. 60 St., N. Y. C.

В НІМЕЧЧИНІ ШИРИТЬСЯ

ДЕФІЦИЗМ.

БЕРН, Швайцарія, (ОНА).

„Ное Цірхер Цайтунг“ доно-

сить, що повернувшись з Ні-

меччини кореспондент пише,

що німці вже втратили надію

виграти війну і зовсім не ста-

рються підсилувати воєнні

змагання. Розуміється, що це

відноситься тільки до робітни-

ків, бо затроєна націзмом ні-

мецька молодь і ті люди, що

перейшли нацистську школу,

це є той думки, що німці таки

виграють. Партійні люди і бю-

рократія роблять все, що в їх

силі, щоби піддержати упадо-

ючу мораль серед німецького

робітництва. Німецька пропа-

ганда постійно трубить, що

Об'єднані Держави не такі

сильні, як люди собі уявляють

і каже, щоби німці їх не боя-

лися.

Кореспондент пише, що ні-

мецькі робітники вже мають

досить війни, і якби не Геста-

по, то в Німеччині було би

повно страйків.

ПАТ МАЄ НОВОГО ДИРЕК-

ТОРА.

ЛОНДОН (ОНА). — Поль-

ська Агенція Телеграфічна вже

має нового директора. Є ним бувший співредактор урядового органу у Варшаві „Газета Польска“, Мечислав Обарскі. Попередній директор тої державної установи, д-р Стефан Літавер, зрезигнував. Кажуть, що він відійшов тому, що деякі поляки з опозиційного табору закидали йому реакційність.

НАЦІСТИ РОЗСТРІЛЯЛИ ПОЛЬСЬКИХ ОФІЦІРІВ

БЕРН, Швайцарія, (ОНА).

Повернувшись з Будапешту швайцарський купець опові-

дає, що коли німці взяли кон-

тролю над Мадярщиною, то

казали арештувати всіх поль-

ських громадян. Поляків жи-

ло на Мадярщині кілька тисяч,

між котрими було велике чи-

сло польських офіцерів, які

втїкали з Польщі і зразу хова-

лися в Карпатських горах, а

потому зголосилися на полі-

цію як втікачі-чужинці.

Мадярський уряд тримав та-

ких біженців в концентрацій-

них таборах, але по якійсь ча-

сі випускав їх на волю і вони

перебували в Будапешті. По-

ляки мали там свою колонію

і працювали в промислових

заводах. За короткий час во-

ни потрапили зорганізувати

два видавничі та кілька до-

бродіючих та наукових інсти-

тутій. Деякі з них мали звяз-

ки з лідерами підземного ру-

ху в Польщі і помагали вид-

нішим полякам втікати з Га-

личини закордон. Мадярський

уряд і поліція знали про це,

але дивилися на цю справу

крїзь пальці. Німецька розвід-

ка на Мадярщині кількома на-

воротами звертала мадярам у-

вагу на нібито ворожу діяль-

ність польських втікачів, але

старий уряд не дуже квапився

переслідувати польських вті-

качів. Як кого замкнули, то

лиш на короткий час. Німці

подавали влість і грозили, що

як мадяри будуть толерувати

масове пачкування польських

біженців, то вони оділись ма-

дярам за це відлячуться.

Тепер німці вже це зроби-

ли, бо опанувавши край, вони

усунули старий уряд і наста-

вили свою поліцію. Стара по-

ліційна служба в Будапешті

усунена, а її місце заняли ні-

мці або мадярські націоналісти,

які негайно арештували поль-

ських біженців; цивілів пере-

селили в концтабори.

Тепер німці вже це зроби-

ли, бо опанувавши край, вони

усунули старий уряд і наста-

вили свою поліцію. Стара по-

ліційна служба в Будапешті

усунена, а її місце заняли ні-

мці або мадярські націоналісти,

які негайно арештували поль-

ських біженців; цивілів пере-

селили в концтабори.

Тепер німці вже це зроби-

ли, бо опанувавши край, вони

усунули старий уряд і наста-

вили свою поліцію. Стара по-

ліційна служба в Будапешті

усунена, а її місце заняли ні-

мці або мадярські націоналісти,

які негайно арештували поль-

ських біженців; цивілів пере-

селили в концтабори.

Тепер німці вже це зроби-

ли, бо опанувавши край, вони

усунули старий уряд і наста-

вили свою поліцію. Стара по-

ліційна служба в Будапешті

усунена, а її місце заняли ні-

мці або мадярські націоналісти,

які негайно арештували поль-

ських біженців; цивілів пере-

селили в концтабори.

Тепер німці вже це зроби-

ли, бо опанувавши край, вони

усунули старий уряд і наста-

вили свою поліцію. Стара по-

ліційна служба в Будапешті

усунена, а її місце заняли ні-

мці або мадярські націоналісти,

які негайно арештували поль-

ських біженців; цивілів пере-

селили в концтабори.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІ

Пітсфілд, Масс. — В дописі з Пітсфілда, що був поміщений у „Свободі“ про те, як буде „150 Відділ У. Н. Союзу обходити 50-ліття У. Н. Союзу, має бути, що Ювілейне Свято відбудеться 25. червня 1944.

ВЕЛИ В ТАБОР НА ПІДКАРПАТТІ, А ВІЙСЬКОВИХ, ПЕРЕВАЖНО ОФІЦІРІВ, РОЗСТРІЛЯЛИ.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОВСВІТИ. Я ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

ПОШУКУЮ

сестри з дому: Михай-

лина КАРПІШКА, родом з Хирова. Хтоб знав її адресу або бачив саму, хай напише до брата:

OLEXANDER KARPISKA

1618 De Bullion St., Montreal, Que., Canada

ЖОЛУДКОВІ ЗАБУРЕННЯ

боліки, печінка, жовч, міхур і інші жолудково-кишкові болі мусять і повинні бути лікувані.

ФЛЮОРОСКОПІЧНА ЕКЗАМІНАЦІЯ

Х-ПРОМІННЯ \$1.00

Поради обіймають: Минувшину, фізічну провірку півсисня крові, діагнозу, провірку серця, дитини, і органів у животі

КРОВ В ШКІРА

недуги міхура й нирок лікується без утрати часу і праці або дома. Немає вираження ні операції.

ПРОПУКЛИНА

А болі хребтового кінця без різання, без випалювання, без скальпів, брэк енергії або життєвої охоти, безсонність і дрожання серця вимагають нашої поради.

РОЗДУТТЯ ЖИЛ І БОЛЯЧКИ

не те лікується скоро і без болів без утрати часу і праці або дома. Немає вираження ні операції.

ПРОПУКЛИНА

А болі хребтового кінця без різання, без випалювання, без скальпів, брэк енергії або життєвої охоти, безсонність і дрожання серця вимагають нашої поради.

ХРОМІЙНІ НЕДУГИ НАУКОВО ЛІКУЮТЬСЯ ЗА НИЗЬКОЮ ЦІНОЮ.

Hill Medical Office

26 HILL ST., NEWARK 2, N. J. One block from Newark City Hall